

Примерно годишно тематично разпределение по история, култура и традиции на българския народ за 2. клас за 2023-2024 уч.г.

Автор:

Ана Колчева, висша дидактическа степен, ТЛ „Христо Ботев“

Специфични компетенции по предмета

1. Осъзнаване на своята етническа и гражданска идентичност с проявено ценностно отношение на съпричастност към културното многообразие на Република Молдова и гордост за постиженията на етнокултурната си общност.
2. Разпознаване на етнокултурните символи, елементи на материалната и духовната традиционна култура в различни контексти с позитивно отношение към историята и културното наследство на българския народ.
3. Прилагане на елементи на етнокултурните български традиции и обичаи в учебни и всекидневни ситуации с готовността активно да се изучават и да се съхраняват местните им особености.
4. Съпоставяне на етнокултурните ценности с националните и общечовешките ценности в различни ситуации с проявен интерес и уважение към езиците и етнокултурите на народа на Република Молдова.

Библиография:

1. Национальный курсикулум. Начальное образование. Chişinău: Lyceum, 2018.
2. Гид по внедрению курсикулума для начального образования. Chişinău: Lyceum, 2018.
3. Методология внедрения критериального оценивания через дескрипторы, 4 класс. МОКИ, 2018.
4. Методология внедрения критериального оценивания через дескрипторы, 1-4 классы. МОКИ, 2019.
5. Repere metodologice privind organizarea procesului educaţional în învăţământul primar în anul de studii Chişinău: MEC,

АДМИНИСТРИРАНЕ НА ДИСЦИПЛИНАТА

Брой часове седмично	Брой часове годишно
1	34

Учебни единици (модули)	Брой часове	Оценяване			Бележки
		ПО	ПФО	СО	
I семестър					
1. Модул Какво е родината?	6	1	1	-	
2. Модул Светът на българите	9	1	1	1	
Общо в I семестър	15	2	2	1	
II семестър					
2. Модул Светът на българите	4	-	1		
3. Модул Свещената памет	5	1	2	-	
4. Модул Ехото на българските старини	5	1	2	-	
5. Модул Празниците, които ни обединяват	5	1	1	1	
Общо във II семестър	19	2	6	1	
Общо за учебната година	34	4	8	2	

В края на 2 клас ученикът ще е способен да:

- определя във времето държавните празници на Република Молдова, като общи за всички граждани на държавата;
- назовава селища в Република Молдова, където българите живеят компактно;
- назовава имената на известни личности от българската общност, като коментира с какво са се прочули;
- назовава реалии от традиционния живот на българите, като коментира особен колорит на българския свят (кухня, облекло, покъщнина, музикални инструменти, занаяти);
- описва най- характерните особености при честването на основните традиционни български празници Коледа, Нова година, Лазаруване, Сирни заговезни, Великден, Троица;
- взема участие (реално и във вид драматизации) в основните български народни традиционни празници: семейни и календарни, като обяснява и някои местни обичаи;
- осъзнава България като прародината и научава от старите хора откъде се преселили българите в тяхното село;
- определя във времето празника на Освобождението на България от турското робство и назовава паметници на борците за българската свобода в Република Молдова;
- назовава имената на създателите на славянската азбука и оценява делото на Кирил и Методий като български принос за целия свят,

Демонстрирайки ценностното отношение на:

- стремеж да изучава историята и културното наследство на българския народ;
- готовност към активно изучаване и съхранение на местните традиции;
- интерес и уважение към езиците и културите на народите от Република Молдова, към техните етични и естетични норми;
- съпричастност към културното многообразие на Република Молдова и гордост за постижения на своята етнокултурна общност.

УЧЕБНИ ПРОДУКТИ	
П.1.	Представяне на устно съобщение.
П.2.	Общуване.
П.3.	Описание на държавните празници.
П.4.	Описание на календарните и семейните празници.
П.5.	Съставяне на духовния портрет на героите, чиято памет се пази.
П.6.	Устен разказ за героичните събития от историята на българския народ.
П.7.	Създаване на рисунка с коментар.
П.8.	Описание на празниците, които ни обединяват.

Нови понятия в съответствие с темите.

- Празник, обичай; 27 август – Денят на независимостта на Република Молдова; 31 август – празник «Limba Noastră»; Молдовски гражданин; Роден език, Държавен език, Родина. Български селища в Молдова, Събор, Хоро, Мегдан. Дом, Къща;
- Обредни хлябове, сеитба, жътва, вършитба, гроздобер, беритба на розите. Празнични обичаи за здраве и плодородие: коледа, сурва, кукери, лазаруване и др.;
- Българска мъжка и женска носии: сукман, риза, престилка, чорапи; потури, риза, аба, навуца, цървули;
- Коледна трапеза, Великденска трапеза, трапеза на Никулден, на Гергьовден, на Петровден;
- Паметник. Памет. Васил Левски, Христо Ботев, Шипка, Олимпий Панов. 3 март – Денят на Освобождение на България от турското робство;
- Българските предци – траки, прабългари, славяни; Българските столици – София, Велико Търново;
- Сирни заговезни, Прошката, Великден, Троица;
- Първоучители св. св. Кирил и Методий.

Препоръчителни литературни произведения за четене във 2 клас.

Устно молдовско народно творчество. Устно българско народно творчество. Устно световно народно творчество. Български и молдовски народни приказки, песни. Пословици, поговорки, гатанки, скоропоговорки, броилки, приспивни песни. Легенди и предания.

I СЕМЕСТЪР

Модул 1. Какво е родината? 6 ч.

Беседа: за официалните празници на РМ, за основните етнически общности, които съставят народа на Република Молдова, техните езици и култури; за българите като част на народа на РМ; за селищата в РМ, където живеят българи, с опора на прослушан текст, илюстрации, видеоматериали и др.

Упражнения: устен разказ по темата; споделяне на впечатленията си от празнуването; рецитиране на стихотворения. Изреждане на основните етнически общности, които съставят народа на Република Молдова. Примери за значими събития от миналото и настояще на българите от Република Молдова. Проучване и споделяне на информацията за бележити хора в рода, в селото, в българската общност. Четене на информацията от родословни дървета.

Дидактични игри: Интерактивна екскурзия из Кишинев по време на празниците.

Продукти: представяне на устно съобщение; общуване; описание на държавните празници.

Единици на компетенциите	№ п/п	Единици на съдържанието	Кол.ч.	Дата	Дидакт. матер.	Оценяване	Бележки
1.1. Разпознава и определя във времето молдовски официални празници. 1.2. Владее в общ вид информация за българите в Молдова. 1.3. Назовава селища, където българите живеят компактно. 1.4. Знае имената на известни личности от българската общност.	1.	Големите празници в моята държава.	1			ПО	
	2.	Аз съм второкласник.					
	3.	Какво знаем за другите народи, живеещи в Молдова.	1				
	4.	Ние сме българи от Молдова.	1				
	5.	Къде живеят българите в Молдова.	1				
	6.	На събор.	1				
	7.	Обобщаване на модула. «Хоро на мегдана». Поетапно формативно оценяване.	1			ПФОН№1 (П.1; П.2;П.3.)	

Модул 2.

Светът на българите 9 ч.

Беседа за характерните особености и колорит на традиционния начин на живота на българите. за основните традиционни земеделски интереси и усилия на българина, за същността на основните български традиции и обреди.

Упражнения: общуване с родители и бабите на село, за да научи как по-рано наричали предметите от бита и покъщнина, и да разбере местните особености на традиции (календарни, семейни, кухня, облекло, музика, народни танци). Откриване и коментиране на изучаваните традиции и обичаи в художествените текстове. Разчитане на посланията на обредните хлябове. Рисуване и коментиране на рисунките си във връзка с българските традиции и обичаи. Групова работа по подготовка на драматизации на обредите за училищните празници. Посещава етнографски музеи. Научава народни песни и танци, които се изпълняват по празници. Слушане на записи на професионални изпълнения на народната музика (с изучаваните инструменти).

Дидактични игри: разчита посланията на обредните хлябове; нарежда празнична софра според обичая на съответен празник; отгатва по звучание название на традиционния музикален инструмент.

Продукти: представяне на устно съобщение; общуване; описание на календарните и семейните празници.

Единици на компетенциите	№ п/п	Единици на съдържанието	Кол.ч.	Дата	Дидакт. матер.	Оценяване	Бележки
2.1. Опознава елементи на традиционния начин на живота на българите. 2.2. Назовава предмети от покъщнина. 2.3. Сравнява	8.	Българска къща.	1			ПО	
	9.	Родът.	1				
	10.	Поклон пред хляба.	1				
	11.	Обичаи при сеитба, жътва и вършитба.	1				

<p>съвременното и традиционното българско жилище.</p> <p>3.1. Запознава се с традиционен-битовия колорит на българския свят – кухня, облекло, музика и музикални инструменти.</p> <p>3.2. Осъзнава сакралната роля на хляба и българското отношение към него.</p> <p>3.3. Разбира и коментира обичаи при сеитба, жътва и вършитба.</p> <p>3.4. Назовава основните традиционни български земеделски интереси и усилия на българина.</p> <p>3.5. Осъзнава ключовите думи в обредните благословии и на тази основа прави извод за същността на основните български традиции и обреди.</p> <p>3.6. Изказва благопожелания според народни обичаи.</p>	12.	Житената питка (по Ангел Каралийчев). Поетапно формативно оценяване.	1			ПФОН№2 (П.2;П.4.)	
	13.	Беритба на розите.	1				
	14.	Гроздобер.	1				
	15.	Български обичаи за здраве и плодородие.	1				
	16.	Български ястия. Преговаряне на темите в модула «Светът на българите» Сумативно оценяване.	1			СО (2.3.;3.1.; 3.2.;3.6.)	

II СЕМЕСТЪР

Модул 2.

Светът на българите

4 ч.

Беседа за характерните особености и колорит на традиционния начин на живота на българите. за основните традиционни земеделски интереси и усилия на българина, за същността на основните български традиции и обреди.

Упражнения: общуване с родители и бабите на село, за да научи как по-рано наричали предметите от бита и покъщнина, и да разбере местните особености на традиции (календарни, семейни, кухня, облекло, музика, народни танци). Откриване и коментиране на изучаваните традиции и

обичаи в художествените текстове. Разчитане на посланията на обредните хлябове. Рисуване и коментиране на рисунките си във връзка с българските традиции и обичаи. Групова работа по подготовка на драматизации на обредите за училищните празници. Посещава етнографски музеи. Научава народни песни и танци, които се изпълняват по празници. Слушане на записи на професионални изпълнения на народната музика (с изучаваните инструменти).

Дидактични игри: разчита посланията на обредните хлябове; нарежда празнична софра според обичая на съответен празник; отгатва по звучание название на традиционния музикален инструмент.

Продукти: представяне на устно съобщение; общуване; описание на календарните и семейните празници.

Единици на компетенциите	№ п/п	Единици на съдържанието	Кол.ч.	Дата	Дидакт. матер.	Оценяване	Бележки
2.1. Оpozнава елементи на традиционния начин на живота на българите. 2.2. Назовава предмети от покъщнина. 2.3. Сравнява съвременното и традиционното българско жилище. 3.1. Запознава се с традиционнo-битовия колорит на българския свят – кухня, облекло, музика и музикални инструменти. 3.2. Осъзнава сакралната роля на хляба и българското отношение към него. 3.3. Разбира и коментира обичаи при сеитба, жътва и вършитба. 3.4. Назовава основните традиционни български земеделски интереси и усилия на българина. 3.5. Осъзнава ключовите думи в обредните благословии и на тази основа прави извод за	17.	Музика.	1			ПО	
	18.	Български носии.	1				
	19.	Пролетни български обичаи.	1				
	20.	Патилански Великден (Ран Босилек). Обобщаване на модула «Светът на българите» Поетапно формативно оценяване.	1			ПФОН№3 (П.1;П.4.)	

същността на основните български традиции и обреди. 3.6. Изказва благопожелания според народни обичаи.							
---	--	--	--	--	--	--	--

Модул 3.

Свещената памет

5 ч.

Беседа за България като прародината, откъдето са дошли предците; за освобождението на България от турското робство, за родовата и народната памет; обсъждане на въпроса защо има паметници и в какво се изразява памет и почит към героите (Христо Ботев, Васил Левски, Олимпий Панов) и към героичните събития (Шипка) с опора на прочетен текст, видеоматериали, илюстрации и т.н...

Упражнения: чете, преразказва, обсъжда, задава въпроси. Описва, разказва, дискутира. Разпитва и разказва за историята на местните паметници, за героите и събитията, за които напомнят. Рецитира стихотворения за 3 март. Изпълнява практически дейности, свързани с отбелязване на празниците в училището; работи с нагледни материали; решава учебно-познавателни задачи. Разглежда паметници (видео, снимков материал, посещение на паметници) и паметни знаци в Република Молдова и България.

Дидактични игри: викторина за героите и за събития, които са ги прославили; «Аз съм гид...» – интерактивна екскурзия по свещени места като състезание за най-добрия гид.

Продукти: представяне на устно съобщение; общуване; съставяне на духовния портрет на героите, чиято памет се пази; устен разказ за героичните събития от историята на българския народ.

Единици на компетенциите	№ п/п	Единици на съдържанието	Кол.ч.	Дата	Дидакт. матер.	Оценяване	Бележки
3.7. Осъзнава България като прародината, откъдето са дошли предците. 3.8. Владее общи сведения за най-значими събития от миналото и настояще на българите. 3.9. Назовава имената – символи на Българското освобождение	21.	Откъде са моите прадеди?	1			ПО	
	22.	Моята прародина.	1				
	23.	Ден рожден на свободата. Поетапно формативно оценяване.	1			ПФОН№4 (П.5)	
	24.	Вечно да помним героите.	1				
		Свещена памет. Обобщаване на модула. Поетапно формативно оценяване.	1			ПФОН№5 (П.6)	

Модул 4.

Ехото на българските старини

5 ч.

Беседа за предците на българите – прабългари, тракийци и славяни, особености на техния живот, вярвания и постижения, за паметниците от тях, които са стигнали до наше време с опора на прочетен текст, илюстрации, и др...; разказ за древните български градове Велико Търново и София старата и сегашната столици на България.

Упражнения: описва, разказва, дискутира чие наследство е по-очевидно у днешните българи. Чете и преразказва легенди, обсъжда, задава

въпроси и отговаря на тях. Разсъждава по темата; споделя впечатленията си. Рисува и коментира родословното дърво на Българския народ.
Дидактични игри: «Аз съм потомък на... » Откриване на характерните следи от прабългарския, тракийския и славянския корен у съвременните българи и у себе си. Интерактивна екскурзия из София и Велико Търново.

Продукти: Представяне на устно съобщение; общуване; създаване на рисунка с коментар.

Единици на компетенциите	№ п/п	Единици на съдържанието	Кол.ч.	Дата	Дидакт. матер.	Оценяване	Бележки
3.10. Владее общи сведения за предците на българите – прабългари, тракийци и славяни. 3.11. Запознава се с българските градове София и Велико Търново и разказва легенди за тях.	25.	Предците на българите.	1			ПО	
	26.	Легенда за произхода на София.	1				
	27.	Легенда за произхода на София. Поетапно формативно оценяване.	1			ПФОН№6 (П.1.)	
	28.	Легенда за Велико Търново.	1				
		Ехото на българските старини. Обобщаване на модула. Поетапно формативно оценяване.	1			ПФОН№7 (П.7.)	

Модул 5.

Празниците, които ни обединяват

5 ч.

Беседа за Родния Език, Рода и Дома като общите ценности на всички народности, живеещи в РМ; за празниците на Духа и Духовността, на Прощката; за приятелство без граници – с опора на видеоматериали, снимков материал, прослушан текст, илюстрации и др...

Упражнения: изпълнява практически дейности, свързани с отбелязване на празниците в училището; работи с нагледни материали; решава учебно-познавателни задачи. Рисува и оцветява, майстори. Рецитира стихотворения на държавния и на родния език. Разбира и посочва връзки; прави сравнения и заключения. Участва в групова работа. Проучва и споделя информацията за бележити хора в рода, в селото, в българската общност.

Продукти: Представяне на устно съобщение; общуване; описание на празниците, които ни обединяват.

Единици на компетенциите	№ п/п	Единици на съдържанието	Кол.ч.	Дата	Дидакт. матер.	Оценяване	Бележки
4.1. Коментира Родния Език, Рода и Дома, традиционни празници и обичаи като ценности, общи за всички молдовски граждани: българи, молдовци, руснаци, украинци и др.	29.	От Сирни заговезни до Великден и Троица – култът на Прощката.	1			ПО	
	30.	Първоучителите св.св. Кирил и Методий.	1				
	31.	Първоучителите св.св. Кирил и Методий. Формативно поетапно оценяване.	1			ПФОН№8 (П.1;П.7, П.8)	
	32.	1 юни – Международен ден на детето	1				
		Обобщаване на модула «Празниците, които ни обединяват». Годишен преговор. Сумативно оценяване	1			ГО (4.1.)	